

Erdélyi Híradó

Kedden, Április' 20 - dikán $(\frac{20}{4})$ 1830

Magyarország—Brasília—Spanyolország—Nagybritannia—Frantziaország—Németország
Austria—Dánia—Svédország—Görögország.

Magyarország

ŐTs. Kir. Fő Hertzegsége, mint az Ország' Nádor Ispánnya, a' törvények, és ősi szokások szerint Őtet illető hatalmá-nál fogva Vice - Palatinusnak kinevezni méltóztatott Nagyságos Saárdi Somsich Pongrácz Urat, Ts. Ns. Somogy Vármegyének első Al-Ispányát; — nem külömben Nádor-Ispányi Itélőmesternek kinevezni méltóztatott Nagys. Nagy Palugyai Platthy Mihály Urat, eddig volt Personalisi Itélőmestert. A' Királyi Személyes Jelenlétel' Helytartója pedig, Méltóságos Székhelyi Majláth György Udvari Tanácsos Ur, Personalisi Itélőmesternek nevezte Nagyságos Bessenyői Beöthy Sándor Urat, eddig ugyan a' Mélt. Királyi Törvényszéknek Referens Assessorát. — Mind a' hárman jeles törvény-tudománnyal bíró Férfiak.

Brasília

Rio-Janeiroi tudósítások szerint, mely-lyek a' londoni Híradókban, jan. 26-dikáig hatnak, ŐFge a' Tsászár tökéletesen felgyógyult, a' múlt esztendő' dec. 7-dikén, a' kotsi' felfordulása által rajta történt szerentsétlenségből, és jan. 1-sőjén, a' Cantagallo Marquis' házából (a' hova kén-telen volt a' megtörtént szerentsétlenség után bevitetetni) vissza ment a' Boavista kastélyba. A' Tsászárné ŐFge a' legkívánatosabb jó egészségben van, mely egy más

Híradó szerint, azt is teszi — im gesegne-ten Stand; ŐFge. a' portugalli Királyné és Ő-kir. Magassága Leuchtenberg Hg., szint-űgy egészen kiépültek a' szenvedett sé-relmekből. Jan. 10-dikén tartottak a' Tsászár' meggyógyulásáért Téged-Istent.

Spanyolország

Cadiz, mártz. 5. — Készen van itt az újj spanyol hadiszállitvány és induló-félben Cuba-felé, és el is akarnak indulni a' hónap' 8-dikán. All az 1 liniaha-jóból, 1 fregatte-ból, 2 kutterből és 1 hadi-briggból, a' szállító-hajókon kívül.

Nagybritannia

Egy, mostanában esett duellum (haj-nokhartz) most Irládban minden beszélgetés' tárgya. O'Grady Urat, a' limerickben választott parlament-Tag' kö-zelrőlvaló rokonát, agyon lötte egy Smith nevü Kapitány. A' tzivodás' okának mond-ják lenni azt, hogy O'Grady Úr, ki, lo-vagolva elő-találkozván a' Kapitány' lek-tikájával, ennek nem térhetett mindjárt-ki, és a' Kapitány' lován egynehány vá-gást tett. Ez ára megmérgeződvn, kap-ja az ostort, üti O'Grady Urat, 's azt feleli annak kérdésére: "Uram, azt az em-bert a' ki az Urat megfenyítette, Smith Ka-pitánynak híjják." A' politzia, tudósittat-ván a' kibívás-felől, még azon este meg-fogatta O'Grady Urat; de, szerentsétlen-

ségre, nem a' bajnok O'Grady-t, hanem annak a' testvérjét fogatta-meg: és így, a' bajnokhartz tsakugyan végbe-ment másnap' reggel, 's úgy, a' mint mondam.

Frantzaország

A' Hyde de Neuville Ur' Beszédének igaz értelme a' Népkövetek' titkos ülésében, mártz. 15-dikén, ez a' következő állandó emlékezetes história volt: "Nem olyan szándékkal lépek — így kezdi beszédét — a' Beszéllőszékbe, hogy a' Ministereknek aggodást szerezzek, hanem inkább, hogy nekik jó módot mutassak egy nagy gyökérintelemnek hódolni, és a' nemzetek' megbántott erkölcsét megbosszulni. Jövők, hív ezen tanúságokhoz, mellyek nekem mindég politikai hitvallásom voltak és lesznek, oly' tanúságok, mellyekért én, még egyszer eltűrnék mindent, a' mit már eltűrtém, — a' korona' Tanácsossai' részéről, meghatározott és tiszta-szívü kinyilatkoztatást kívánni egy olyan kérdéstről, mely a' Királyokat és Nemzeteket igazán érdekli, és Frantziaországnak életkérdése. Uraim, mi, a' Bourbonok' vissza-jövetelét a' legitimitásnak köszönjük, a' Bourbonoknak pedig szabadságunkat. Kell-é még több, hogy hát most a' törvényesség minden frantzia szívnek, a' rend és nyugalom' minden barátjának drága legyen? Ez a' principium, a' társasági épületnek a' monarchiai Státusban, első talpa, ezt a' mi' intézeteinknek megtartó principiumát kell nekünk nem tsak nállunk, hanem minden népeknél is, kiket Király' fejedelmi-páltzája védelmez, kívánni épségében feantartani és megerősíteni. Igen-is, óhajtanunk kell, hogy más nemzetek, szint' úgy mint Frantziaország, böldegok és szabadok légyenek... Már pedig az, valóság, a' mit tsak esztelenek, intselkedők és félholondok tagadhatnának ma, hogy, a' törvényesség nem mindég kézen fogva jár a' szabadsággal, a' dolgok' hatalma és

természete által, oda törekedik az, hogy ahhoz közelítsen, mely vagy elébb vagy utóbb hasznos védelme lehet annak; midőn az usurpatio, ha bár szövetségben áll is az a' ditsősséggel, tsak a' despotizmussal 's zabolátlansággal barátokzik 's mozdúlhat odább. Onnan indúlván ki, már most a' portugalli dologra megyek; melynek hirtelen megfejtését a' korona' betsülete és bátorsága szorossan megkívánják. A' londoni Kabinét; hajlandónak láttzik közelíteni a' lissaboni országlószékhez; minden ára mutat: de tsakugyan alig hihetem én még azt. Olvasták Uraságtok az Ö-britannus Fge' Ministereinek a' Beszédeit; tudják, minő tsípös és méjjen beható szemre-lányást kentelenítették a' nyilvános Parlamentben D. Miguel Infansnak tenni. Rend szerént, nem Kötés' praeliminare-i (kzdző szavai) ezek. Minthogy én, részemről, szint' úgy azon Printzről kentelenítették szóllani, ki erőnek-ereje által a' Tájó' pártján uralkodik; tehát igyekezem el nem felejteni, hogy ő, a' VI-dik János' fija, és hogy az ő' ereiben két fges. töröknek vére folj. Tsak lett-dolgok' emlékezetére szoritom tehát beszédemet, mellyek voltaképpen hozzá kötettek azon szent dologhoz, a' mellyet őltalmazok. Ezek a' lett-dolgok, egyéberánt, elég érthetőleg beszélnek. E' szerént, az én kinyilatkoztatásaim, nem lesznek olyan kemények mint a' mi' szomszédainkéi: de ha van külömbség a' kimondások között; úgy, az egész dolog' felvérese' módjában is lehet külömbség. Anglia, legelől teszi az ő' kereskedése' haszonérdeklését. Én úgy gondolom, hogy, mind a' kereskedésre, mind a' józan politikára tekintve, Frantziaországnak mindenek felett a' morál' (erköls) haszonérdeklését kell szem előtt tartani. Anglia nyilván megesméri, hogy D. Mig. Usurpator; de még is hajlandónak láttzik őtet megesmérni. Én

pedig, magam' részéről, óhajtom, hogy Frantziaország felszóval esmérje-meg II-dik Dona Mariát, mint Portugall' és Algarbia' törvényes Királynéját. Azomban, nem akarjuk Anglia' politikáját ólsárolni: minden országnak meg vannak az ő szokásai, hajlandóságai, emlékezetei. A' dolgok' rendi, mely Angliát kormányozza, revoluziótól, a' miénk restauratiótól veszi eredetét. Ez a' jegyzés, commentarium nélkül, mindenekre rá-illik, a' kik azt, a' mivel mi bírunk, meg akarják nyerni, a' kik sem többet, sem kevesebbet nem kívánnak; de, oly' bőltek és vigyázók, és érzik, hogy mi egy olyan principiummal, mely mint említettük, Frantziaországnak életprincipiuma, nem bánhatunk olyan könnyen mint a' mi' szomszédink.

Már most az ellene-mondhatatlan lett-dolgokra jövök. "Márcz. 10-edikén, 1826, holt-meg VI-dik János, egy a' legjobb és legszerentlenebb emberek közül. Az ő fija, alcantari D. Pedro, brasíliai Tsászár és portugalli 's algarbiai koronaörökös, neki Következője. A' VI-dik János törvényes örökösét, noha nints otthon, ellenmondás nélkül megesmérük. Felköszöntik őtet, mint portugalli Királyt—az anyja, az öttse, az egész familiája, a' Klérus, a' Nemesség, a' nép, a' törvény-székek, földi és tengeri katonaság, minden Rend és Eggyesület a' Státusban. Egy Küldöttség, Lafoës Htzeztől a' Cadaval' öttsetől, az ország' első Pairjétől és a' Királynak közelvaló rokonától vezéreltetvén, áthajókázik a' tengeren, és leteszi a' Souveraine' (Fejedelem) lábaihoz a' portugalli nép' hódolását. "Azért jöttünk, Sire, úgymond Lafoës Hg., hogy Fgednek a' hódolást által-adjuk, mely Fgedet mint "természeti Királyunkat és törvéyes Fejedelmünket" illeti.

De máj. 2-dikán, letette D. Pedro a' koronát, leánya', Dona Maria da Glória

Printzasszony' kedvéért. A' lissaboni Kül-döttség, megtudván ezt oda-érkezéséskor, és köszönik a' Tsászárnak ezen szókkal: "Ha a' portugallus nemzet, mint szívből kívánná, azt, el nem érheti, hogy Fged' őtet személljesen kormányozza, engedett Fged. legalább neki egy nagy jóltételt, midőn saját első leányát, II-dik Dona Mariát, mint Királynét, által küldi, kinek szeméjében a' ditsőséges Braganza-Ház' fges. dynastiája tartani fog." Elbeszéllettem Uraságtoknak azt, a' mi' Brasiliában történt.

Ugyanazon hónapban, tsak 10 nappal később, ír D. Mig. Infans Bétsből az ő Fges. Báltjának D. Pedronak: Sire, a' ts. kir. Fged. ezen Udvarnál álló Követe Londonba utazni szándékozván, mutat nekem módot, mellyen örömmel kapok, Fgedet. "újjontan" bizonyossá tenni "megsérthetetlen" és szívbéli engedel-mességemről, tiszteletemről és alázatosságomról, mely azon levelemben van, mellyet Fgednek ezen hónap' 6-dikán külden-i szerentsém vólt, melyre utalok, és most, tsak tiszta és törvényes hajlandóságom' kinyomását hozom ismét fel, melylyel Fged. ditső szeméjéhez viseltetem, mellyet én mint egyedülvaló törvényes Fejedelmemet tekintem." Ugyanakkor írt az Infans a' Nénnyének Isabella Mária Printzasszonynak: "Hogy ő, Isten mentse-meg, hogy tekervényesen vagy egyenesen a' rossz szándéku szeméjeknek szarvat adjon, kik talán meg mernék próbálni az ő' nevével vissza élni, gonosz szándékjok' palástolására,—nem fog megszűnni, mindazt bosszúval tekinteni ('s ezt veti hozzá D. Mig. Infans)" "valamíg a' törvényes örökös és Következő, a' mi' igen szerett Bátyánk és Urunk a' brasíliai Tsászár, rendszabásokat fogott tenni, mellyet az ő' nagy bőltsessége neki találna javasolni."

Május' 2-dikán mondott-le D. Pedro, leánya' kedvéért. Oct. 29-dikén azután íratott-alá az eljegyző Contractus az ifjú Királyné Mária és ennek Attya' öttse D. Mig. között, Bétsben: nov. 29-dikén köszöntötte-fel a' Pairkamara, Cadaval Hg. Elölülése alatt az Infanst az eljegyzésért. . . Az ország' Naggyai kinyilatkoztattják, hogy az ő' Királynéjok' házassága az ő' Attya' öttsevel, az ország' bódogságát bizonyossá teszi. Febr. 25-dikén, 1827, köszöni-meg. D. Mig. Inf. a' Pairkamarának; úgy szöll a' maga' házasságáról a' portugalli Királynéval, mint szerentsés kötésről, melyben a' Monarchia' tiszteletre méltó törvényeire ügyeltek, oly' kötés, úgy-mond, mely a' királyi méltóság' állandó feltartása által a' ditsőséges Braganza-famíliában, az én "Eges. Bátyám és Fejedelmem atyai szándékjai valamint az én saját óhajtasaim beteljesednek.

Azonközben D. Pedro saját Helytartójának nevezte-ki az öttset Portugalliába. "Kedves ötsém (ezt írja ÓEge. az Infansnak), gyönyörűségemnek tartom, Neked jelenteni, hogy, megfontolván rendes magadviseletét és esmért törvénytiszteletedet, én Téged Helytartómnak nevezlek Portugall-országban." Oct. 19-dikén, megköszöni D. Mig. a' Battyának ezt a' megtiszteltetést, 's lekötelezi magát a' D. Pedro' fejedelmi végzéseinek elkövetésére. Azon nap' tudósítja Ó-britannus Fgét. a' Battya és Királya által hozzá megmutatott kegyességéről, 's ígéri változhatatlanul a' jó rendtartást Portugalliában, a' Tsászár, saját Battya és Királya által octroyeroztatott (állandóul ajándékoztatott) intézetek' segedelmével fenntartani, oly' intézetek, úgy-mond, melyeknek tiszteletet szerezni, erőssen meghatároztam magamban. Ugyanazon nap' tétettek ugyanazon bizonyítások a' Regens-Pr intzaszszonyhoz is, a' nényéhez. Azon hónap

21-dikén írt az Inf. ő-kath. Fgének. is, panaszkodván a' szökevényekről, kik Portugallban a' köz-rendet megháborítani igyekeztek. Kívánom, úgy-mond, hogy nekik az én' teljes meg nem-elégedésemet az olyan próba-tételek eránt adják tudokra, melyeket elnyomni erőssen elvégeztem magamban." E' mellett, meg kell jegyezni, hogy azok, az első pártütők voltak, kiknek az a' büntetést érdemlő szándékjok volt, hogy D. Miguelt kihirdessék. A' Hirdetmény így végződött: "Éljen I. Don Miguel, "ha magát ára méltónak mutattja." Itt lehet látni, hogy tesznek Királyt olyan emberek, kik magokat királyistáknak nevezik . . . másképp, tesznek-é a' revoluziós, minden ország' pártos emberei? . . . mindég az legméltóbb, a' kinek ők a' legfelső hatalmat adni tettetik. Isten tudja hova vezetnek egy eltévedt sereg' választásai, kivált' egy felzúdult katona-salakéi! Végre, az itt következő esküt tette-le D. Mig. "Hívseget esküszöm ÓFgeknek, Don Pedronak és II-dik Dona Mariának, Portugall' törvényes Királyaiknak, 's lekötelezem magamat, az ország' országlását II-dik Dona Mária Királynénak, mihelyt emberkori élet-esztendejét eléri, által-adni." (végezete, az apodosis, következik).

Touloni tudósítások szerint, Circe frantzia fregatte bement az algieri kikötőbe, mint parlamentirozó (szóváltó) hajó. Előbb már, beszéltek volna arról, hogy Toulonból egy frantzia hadi hajó elment egy diplomaticus Agensel, hogy a' Deynek Frantziaország' utolsó izenetét vigye, és reá feleletet hozzon. Az az egy, bizonyos, hogy az algieri partokon nagy mozgást vettek-észre. A' Beduinok minden-felé tekeregnek, 's azt mondják, hogy a' parton minden kősziklán egy ágyúpadot formáltak. — Láthatni egy-ídő-ólta Toulonban azt a' híres Bavastre-t (má-

ok, Bavares-nek nevezik), a' ki pirata-
ajó-vezér volt, ki a' frantzia hadiszál-
ítvánnyal Algierba menne. Ez, azt ígérte
ólna, hogy egy Kompania mérész Fran-
ziával, a' Dey-t a' frantzia táborba viszi.
Minden földalatti ösvényeket és ajtókat
smér ő azon belső várban (melyben a'
Dey lakik.) Tsaknem bihetetlen tetteket be-
zélnek éről a' vakmérész emberről.

Selliére Kereskedőház kibirdeti a' köz-
íradókban, hogy az, a' Hadminis-
teriumnal semmi Contractust nem kötött az é-
lembeli' kézre-szolgáltatásáról az Áfri-
ába rendelt sereg' számára, kialakudott
ron, hanem tsak rábízták a' szükséges meg-
ívántatók' beszerzését 2 hónapra; mely-
él neki 2 pCento tantiéme-t (quotitást,
antitást, annyidrészt) szabtak-ki. Egyéb-
ránt, azt ígéri az a' Ház, hogy a' rea-
lizott gondot oly' gazdaságosan viszi, hogy
Kamara, utóbb, ha a' móreai expedi-
cióval e' mostanit egybe-hasonlítja, va-
ódi hasznot fog látni a' Státus' költségének.

A' Gazette azt mondja: "Ügy tart-
ák, hogy az Algier elleni hadiszállítvány
gésszen készen lessz május' 1-sőjére. Ha
gy van; úgy, bizonyosnak láttzik ne-
ünk a' jó-kimenetel. Bourmont Urhoz
nyagon bizik a' Gazette.

A' Semaphore-ben (egy, Marseilleből
áró Híradóban) az itt következő, tsmóra
úzott írás van, melynek a' Szerzője sok
deig lakott Algierban: "Algier városa
mpitheatraliter (fél-karikáson) van é-
ítve s a' formája 3-szegeletes, melynek
gyik oldalát (hihető, sőt kétségtől, a'
3-forma oldala) öblét; és így, triang. mix-
um, plano-sphaericum) a' tenger mossa,
etteje pedig benyomúlván a' földre, ott-
enn hegyes szegletet formál, s ezen a'
zegleten van a' Dey' újj palotája, mely-
yet Casba-nak híják. A' városon, vala-
aint a' Babazon' síkján, uralkodik a' Tsá-
zárvár (azaz, a' várból jó lövet esik a-

zokra, lefelé). A' némely mappákon elő-
adott Tsillagsántz, nints-meg többé. A'
belga és svéd Konzulok' kertjéből többől
kilátni a' tsászárvárat, sőt az állóhely oly'
magass, hogy a' várnak a' belső udvarába
is beláthatni. Algier, meg van ugyan ret-
tentő módon erőssítve a' tenger-menté-
ben: de ellenben, a' földi oldalán, egy
rendes ostromlást, nem állhat-ki 3 nap';
még-tsak körül-kerítéssel sints minde-
nütt körül-veve. A' sántzok imittamott,
lakó-házakkal vannak megszakadva. A'
város' árakai mindég szárazok, nem is le-
het azokat állandólag elöntetni, mivel' na-
gyon lejtősök. A' városnak 3 kapuja van
a' föld-felől, nyugotra Babaluet, dél-
re, az újj kapu, keletre Babazon. Egy
vízvezető fedetlen tsatornáu folj a' vá-
rosba, fél-óránnyiról, a' szükséges viz.
Nints könnyebb, mint ezt a' vizet elre-
keszteni, és a' várost víz-nem-léte miatt,
feltételes alkura kényszeríteni 4000 ember
a' várvéd; más 2000, állanak az Igazga-
tóság' különböző Helységeiben. 800 ágyú
védelmezi a' várost a' tenger-felől: a' földi
oldal 100 -- 120 ágyúval van megrakva.—
A' fő-nehesség a' kiszállásban áll. A' fran-
tzia kiszállósereg egész sereg Arabsokat fog
a' tengerparton találni, kik nekik a' földet
nem könnyen engedik által. De azok, fe-
nyíték nélkül vannak s rosszúl fegyverkez-
ve, sőt soknak, még most olyan fegyverei
vannak, a' melyeket kanóttzal kell elsűtni.
Az Arabsoknak, a' nélkül is tsak egynehány
napra van eleség- gyűjtemények, és ízibe
fogja őket az éhség a' hegyekbe vissza kén-
szeríteni. A' frantzia mappák Torreta Chi-
ca névvel jegyzik-ki azt a' helyet, a' hol
a' kiszállás meg fogna esni, — ezt hiszik,
általjában; ott, a' tartományban Sidi Fe-
rends-nek híjják ezt a' tengerpartot, 4 ó-
ránnyira fekszik Algierhoz, nyugotra. Viz,
mindenütt van, a' hol ki lehet szállani,
felesleg. A' clima egésséges, és, talán nints

olyan meleg mint Provence-ban, ha a' plántaélet (vegetatio) szépségéről kell ítéletet tenni. A' hideglelés soha-se uralkodik Algierban, és a' pestis csak akkor dúl ott, ha Egyiptomból oda viszik: 10 esztendeje már, hogy attól ment maradt."

Mártz. 31-dikén botsátotta a' Király magához magános udvarlásra (audientiára) a' most Párisban tartózkodó Villele Grófot, a' nagy apai Exministert. A' Gazette de France, mártz. 31-dikéről, Napiköltevények közzé teszi a' Villele Úr' Párisból nem-sokára lejendő elutazása' hírét, és mindég tsípös, kivált' a' Quotidienne ellen szegzett tzikkeljekben, a' Villele Úr' Ministériumba-lépése mellett. Quid non futurum sit si creari illiberos. — A' Gazette ezt mondja: "Nem-egy Reggeli Journal, a' touloni Aviso' hitelére, ismételték *), hogy egy frantzia hadi hajó egy kir. Biztost vitt volna (mint elébblatok) Algierba; melyből a' Journalisták azt következtették, hogy meg alkudozasokrol lehetne szó a' barbarus Kormánysszékkal. Mi, bizonysgot tehetünk, hogy a' Labrettonniére úrra igazított ágyulöveteknél fogva, 's azon sugallások ellenére, melyek oda tzélozhatnak, hogy a' Dey' megadás-javallattját hagynók jóvá, — a' Király' országglószéke, megmarad magameghatározásában — Algier, hatalommal, a' nélkül hogy valamiféle javallatra hallgatna, hozni eszére (zu Paaren zu treiben = reduir à la raison).

A' Messenger jelenti toulonból, hogy a' Trident liniahajót minden órán várják Moreából, Schneider és Trezel Generálokkal 's az ő' katonaságaikkal egygütt, mellyek az algieri hadiszállítványban részt fognának venni. — Genua' vidékén, a'

* Már csak vegyük-be Magyarországon is, "repetálták" helyett; mert Erdélyben széltérek élnek vele: nem is erőltetett a' szó.

frantzia Ágensék főképpen olyan Matrótzokat kerestek és szedtek-fel, kik ezelőtt az algieri fogságban voltak és a' vidéket valamennyire esmérík, szokássokat és nyelveket értik. — A' Neapolji Király, megengedte hogy Girgentiből 10,000 salmagabonát, Acatacból 4000-et, Terranovából (Siciliában) 6000-et, a' frantzia expeditio' számára kivihessenek.

A' Constitutionnel, a' mostanában sokat emlegetett újra belépésére Villele Úrnak a' Ministeriumba, a' többek közt így szóll: "Villele Úr a' tiszta Congreganistáknak nem eléggé kész, az ő' értelmek szerént, igen lassan dolgozna ő; pedig azok, szeretnének a' képviselőtü-országglás-formán hamar által-esni. Azért hányanak ok sántzot Polignac Úr körül. Van egy kis okunk azt feltenni, hogy a' Villele Úr' behatása még nem elég erős egy olyan akadaj' meggyőzésére; és, nem tudálkoznánk rajta, ha útnak indulna vissza-felé Toulouse-ba, mint Polignac Úr oly' gyakor-ízben jött-ment Calaisba és onnan ki. Villele Úr tsendesen fogja elvárni az ügyetlenség' következését, melylyet ő a' Tanás' Elölülőjében vett-észre. A' reserva-állásban, fogja ő magát tartani, 's a' Polignac Úr' elkerülhetetlen hibáit a' maga' hasznára fordítani."

Egy másik azt mondja: "Igaz volna-é az, hogy a' Ministerium kétségsbe-esvén dolga eránt, a' földi és tengeri erőhöz foljamodott volna, hogy a' dolgot azokra bizza, a' Választó-kollégiumokban a' többséget, mellyet a' Népkövetek' Kamarájában elvesztett, nekie vissza szerezni? Igaz volna-é az, hogy az algieri expeditio csak programmája volna egy új, Polignac Úr által próbált választás' kedvéért, és hogy Frantziaországnak az ő' kintseivel és gyermekeinek a' vérével kellene ezt a' boldogtalan és haszontalan törekedést megfizetni? Tizenöt esztendő-

blta, sok ministeri megszédítéseket láttunk mi; de ez, tagadhatatlanul, minden élébbieket meghaladna, és most, ugyan-bizony drágába kerülne a' tévejgés. De, mi dolga is van egy tengeri tolvaj' megbüntetésének a' nemes viaskodással, melyet ezen pillanatban Frantziaország a' maga' konstitutiós szabadságával kiáll? Isten ne adja, hogy mi a' koronának ama' nagy és jóltévő, az igasság', béke' és had' fő-jussát tagadjuk! de, azt is az Isten ne adja, hogy magunkat, büntetést érdemlő türedelem által, el hagyjuk vezettetni, a' mi' konstitutiós históriánkra egy oly' szomorú esetet felhozni, mint millyen az a' képzelt ministeri jus, — Kamará' egybe-gyűlése alatt költeni, a' mit előre lehetett látni, 's annak helybe-hagyására, eleibe nem terjeszteni.

A' Journal des Debats jelenti: "A' legfőbb Haditanás' egy tanátskozására, a' Dauphin Úr' előlülése alatt azt végezték, hogy egy 8 — 10 ezer emberből álló sereg, Marseille', Toulon' és Cette' vidékén meg össze-gyűlni, mint tartogatott; hogy abból, szükség' esetében, szaporítani vagy elváltani lehessen a' regementeket, a' melyek legtöbbet fogtak szenvedni. Ezen tartogatott sereg' Fő-vezére, Montesqui-u Fescacac Gen.-Helytartó fog lenni.

N é m e t o r s z á g

A' Nürnberger Correspondent azt írta az Elbe mellől, mártz. 20. "Ugy halak, hogy Braunschweig Hgnek, még egy-heti kiszabott időt engedett a' Német-tövetségi Gyűlés; melynek haszontalan múlásával 6000 ember, szász kir. katonaság foglalná-el a' Htzgséget, vagy is inkább, az ŐMagassága' Uradalmait.

Apr. 2-dikán, délután 2 órakor, Münchenben az a' szerentsétlenség esett, hogy egy újj 4-felsoros (contignatiós) lakó-ház, ároly-úttiszán, ott, a' hol azt a' Louise-tszá ketté-metzi, Ertel Mechanicussal

általellenben, a' fundamentomokban sipadván (süjedvén) a' középső része össze rogyott, mikor éppen 40 dolgoz foglaltoskodott benne; kiknek nagyobb részét eltemette a' romladék. A' többi, a' háznak még fenn-álló két szárnyában dolgozók, próbálták magokat egy-részt a' legvakmerőbb ugrás által megszabadítani; egy asszony ki a' harmadik felsorból ugrott-le, épségben maradt az által, mivel' egy bogja homokra esett, Esteli 7-óraig annyira mentek, hogy az eltemetődöttek között 20-at, kik között 4-et halva, a' többit nagy sérelmekkel, kihúztak a' dűledék alól, nem nagy iparkodás, és a' dolgozóknak és segédeknek veszedelemben-forgássok nélkül; minthogy az épület' még fenn-álló részei is veszedelemmel fenyegetődtek, hogy lerogynak. Ezen óráig (apr. 2-dikán), lehetett hallani a' dűledék alól hébekorban még, egy eltemetődöttnek a' szavát, a' kőműves-pallérét, ki segedelemért kiáltott: "hogy ő össze-zúzott lábaival egy holt testen fekszik, mellette más kettő. Borzasztó valami volt ezt, tsak hallani is a' méjj tsendben, mely a' nyűsgő dolgozók között elterjedt, valahányszor a' jajszó a' méjjségből hallatott. Elnémult az 7 óra után; 9 óra után vonták a' szerentsétlent elő balsorsosival együtt mellette. Ugy láttik, hogy a' munka által szükségesképpen szaporodott lehatása a' pornak siettetta az ő' irtóztató halálát. — A' ház azon házak közzülvaló, melyeket, a' rendkívülvaló télen nem igyelve, e' mostani télen építettek. Mindenek megese mérték annak egy-részt innen eredett veszendőségét, és az Építő Biztosság által lehúzásra ítéltetett. A' tulajdonos esedező írást adott-be ezen végzés ellen az országglószékhez, és, minekelőtte ama' meghatározás' helybe-hagyása (vagy talán elrontása — ki tudja megmondani?) kijött volna, saguntum periit, megesett a' sze-

rentséltenség; mely az egész várost rettegésbe és szánakozó gyászba döntötte. — Illyen hús- vagy többszörös főbenjáró dologban kellene az instántziára azt írni nagy betűkkel — Siető: vagy ne lenne szabad appellálni.

Austria

Béts, apr. 8. — Legfelsőbbkabinéti írással, mártz. 12-dikén e' foljó esztendőben, méltóztatott ŐFge. igen kegyelmesen megparantsolni, hogy, minekutánna ŐFge. az Erdélyi Püspöknek Kováts Miklósnak Jelentéséből megtudta, hogy az ottani Gubernium' Praesese Jósika Báró és a' kir. Tábla' Praesese, Székely Mihály, az első, a' kath. hitvallás' ügyebajainak, az utolsó, az Ifjúság' neveltetésének és tanításának buzgó előmozdításában magokat megkülönböztették, és a' két Csik, Káson és Gyergyó Fő-Királybírája Sándor Mihály, az ő' okos rendszabásai és rendelkezései által a' fenn- említett Püspöknek segedelmét nyújtotta, azoknak az ŐFge. meglegedése jelentessék-ki; a' mi ezen Fges. parantsolatnál - fogva meg is esett.

Dánia

Mártz. 25-dikán jött-meg Kopenhágenbe egy hajó (indult mártz. 9-dikén, kiután másnap a' posta hajónak kelle elindulni), és azt a' tudósítást hozta, hogy ott, a' tél rendkívül gyenge volt.

Svédország

Stockholm, mártz. 19. — Az országgyűlés tizenhatedfél hónapig tartott. Egy a' mi' Híradóink között, azt kiáltja ezen tekintetben — de mortuis, aut bene, aut nihil. Azonkívül, egymást éri a' repkedő írások' serege, versekben, — a' Diaeta' ebédjei, a' Diaeta' vatsorái, a' Diaeta' bútsúzó vendégségei 'sat. mind nyomtatva. — A' Státusok, az ő' felbomlások előtt hitelt adtak a' Királynak 1 millió Bank birodalomtallérig, hogy ezen summán, jó termő esztendőben, gabonát vásárol-

tasson, hogy mostoha esztendőben lehesen mivel' táplálni a' szűkülködőket. — Igen jó tavaszunk kezd lenni, a' hó többnyire elolvadt. — Ez is az Yslandi efféle tudósításhoz illik. — Svédnek a' népessége (nem mondja — Scandinaviájé) 2,848,062.

Görögország

Ancona, mártz. 24. — A' Jóniai szigetektől érkezett levelek szerint, az Elölülő, Capodistriás Gróf, közlötte a' Törvényszerző Karral a' londoni utolsó protokollt, a' Sachsen-Koburgi Leopold Printz' Görögország' fejedelmi Hertzegévé-határoztatásáról, 's a' mellett kinyilatkoztatta, hogy ő ezt a' ditsőséges Htzgre esett választást éppen annak tartja, mely Görögország' jóllétének minden tekintetben legillendőbbnek fogja magát kimutatni, és hogy ő is, ha az újj Fejedelem kívánna, a' Hazának továbbra is felszentelné szolgálatját. Azok a' levelek, nem említik, — hogyan yették a' törvényszerző Kar' Tagjai ezt a' közlést; de a' korábbi közlésekből ítélve, az újj Igazgató a' legszívesebb elfogadást fogja találni Görögországban, ha elegendő pénzel jelen-meg, hogy elébb is a' különböző pártosok' Fejeit nyerhesse-meg, hogy azokat osztán egy állandó politica' követése által a' köz-jóra eggyesülve tarthassa. Capodistriás elvesztette most nagyobb részént, Görögországban a' maga' behatását, úgy hogy az ő' kínálkozása — az újj Igazgató eljövetelevel a' Státus' szolgálatjában akarni maradni, ennek kevés hasznót tudna hajtani. — A' Negroponte-ben álló török katonaságnak mindjárt hajóra kell szállani's Candiába fogna által-téetni. Azt is mondják hogy Candiába égyptomi várvéd fogna szállani. Az ánglus állást, Máltában, sok hadi-hajókkal akarják szaporítani; a' mire talán az Algier elleni hadiszállítvány ádot. Sok Biztos vásárol most itt össze mindenféle, élelelemre szükséges tárgyat.